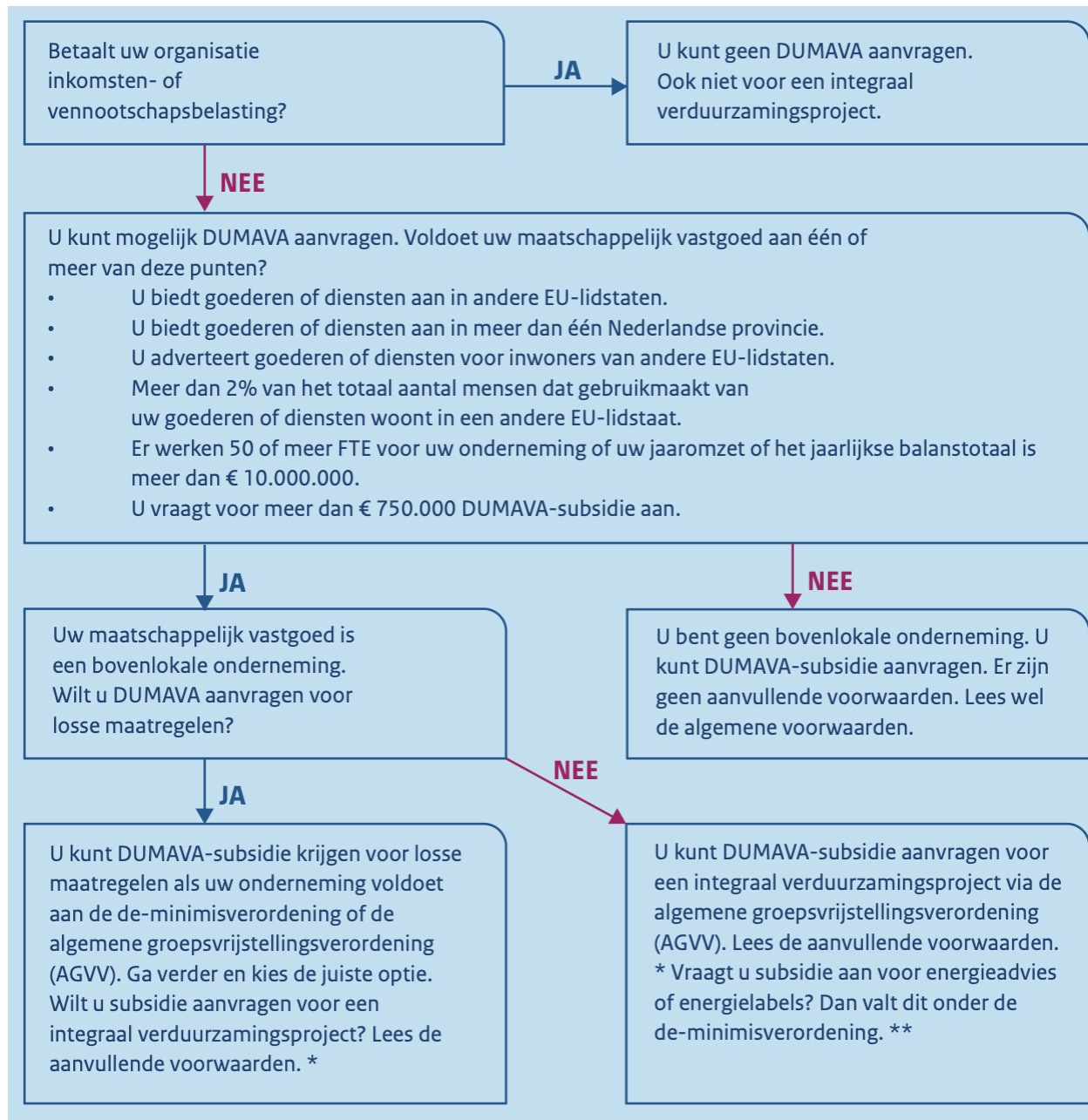

Staatssteun

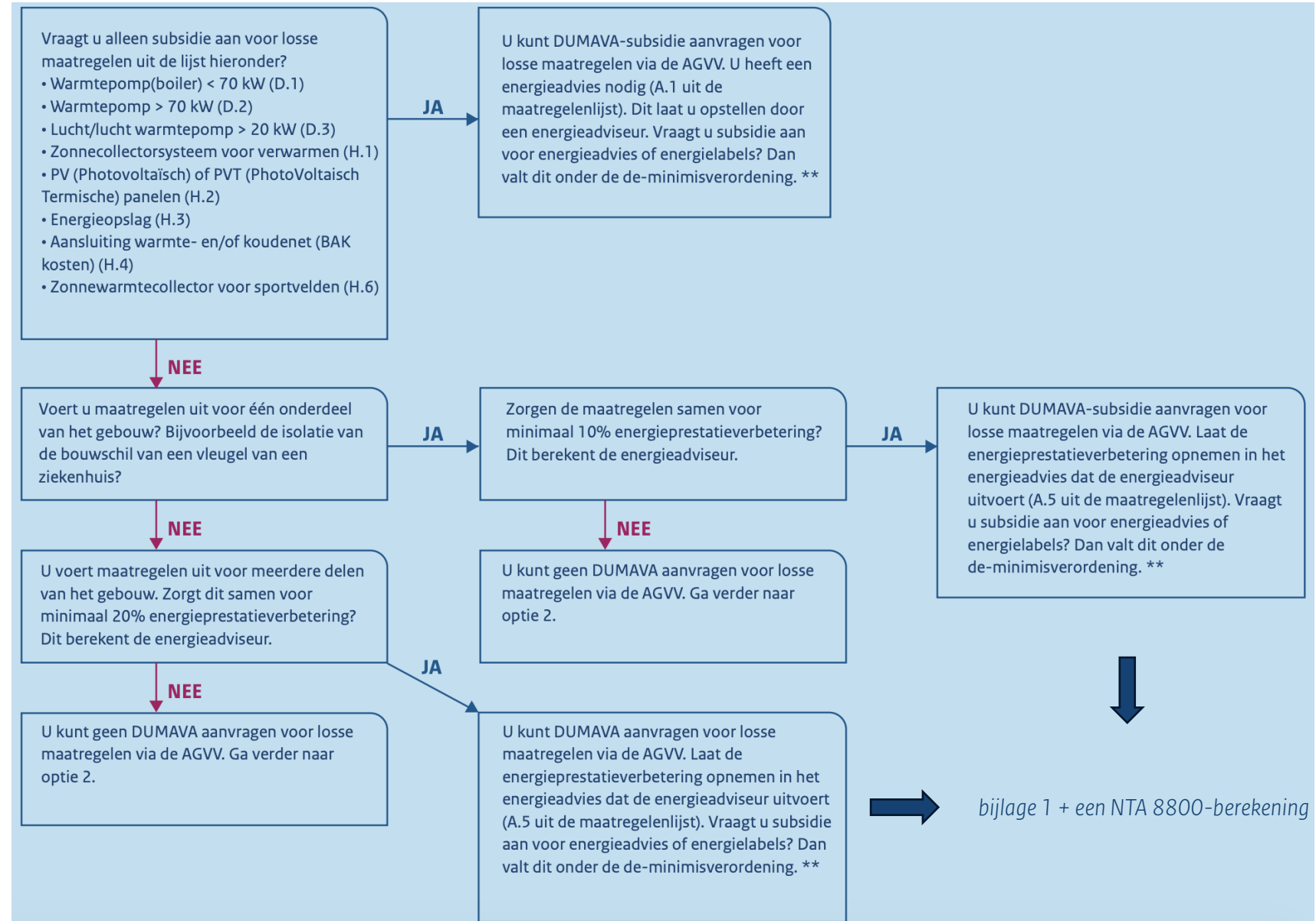
- Zorginstellingen in Nederland gelden als onderneming waardoor het staatssteunrecht van toepassing is
- Belangrijkste bepaling: **1.) de algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV)**
- AGVV voor integrale verduurzaming geschikt, maar voor losse maatregelen vanwege de eisen aan o.a. de energiestatistiekverbetering van het gebouw complexer (zie hulptool)
- Vanwege die eisen ook een andere bepaling: **2.) de reguliere de-minimisverordening** (nadeel: plafond)
- De reguliere de-minimisverordening voor advieskosten en het energielabel
- Tot slot ook ruimte voor zuiver lokale organisaties, maar let op: zeer beperkt toepasbaar voor de zorg vanwege o.a. grens 50 fte

Hulptool

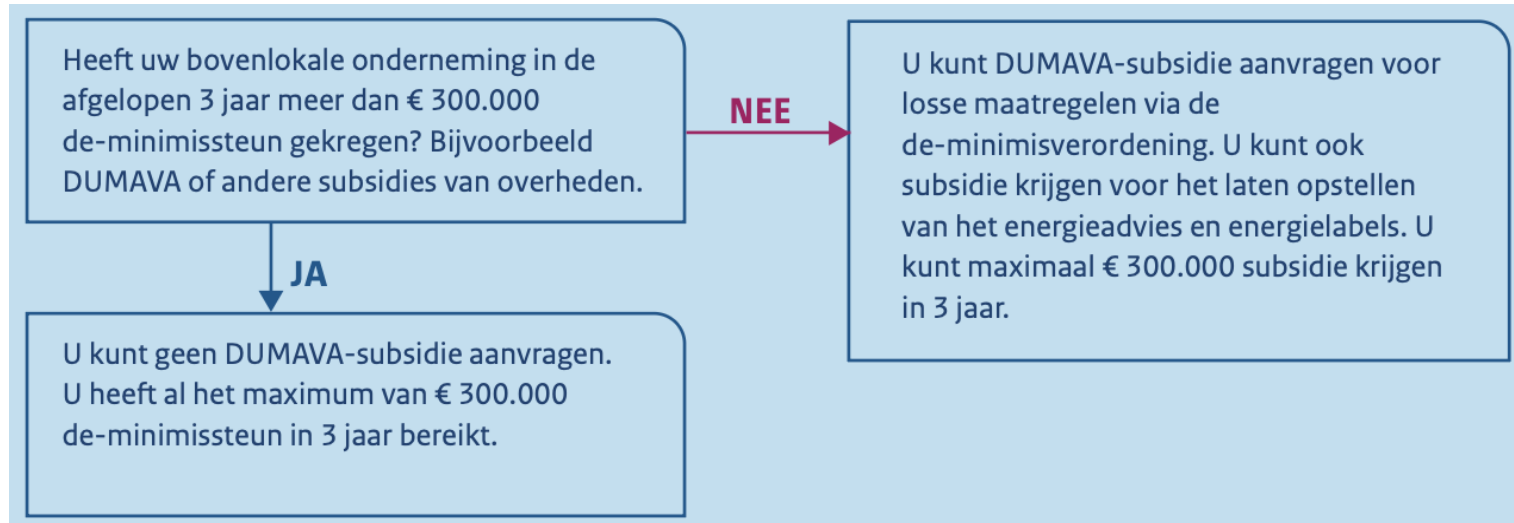

Optie 1:

De algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV)

Optie 2: De reguliere de-minimisverordening

Bedankt!

Vragen?

Hulptool en andere info te vinden op: <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/dumava>

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Subsidieregeling Duurzaam maatschappelijk vastgoed **DUMAVA**

Presentatie 12 mei 2026

Erwin Smits, RVO

dumava@rvo.nl

Dumava in het kort

1, 2 of 3 losse maatregelen

Energieadvies (vlgs. bijlage 1 uit de regeling) met omschrijving van verduurzaming, indien nodig aangevuld met NTA8800-berekening

max 3 maatregelen uit maatregelenlijst én energieadvies

Investeringsbegroting + planning

20% subsidie over de projectkosten van de maatregelen

Subsidiebedrag: minimaal 2.500,- maximaal 1,5 miljoen

(Aparte categorie voor monumenten)

Integraal verduurzamingsproject

BRL9500 Maatwerkadvies afgemeld in ep-online!

Pakket met maatregelen dat bijdraagt aan de energieprestatieverbetering

Investeringsbegroting + planning

30% subsidie over de projectkosten bij tenminste 3 labelstappen én label B

40% subsidie over de projectkosten bij tenminste 3 labelstappen én renovatiestandaard (grote bovenlokale onderneming: max. 30%!)

Subsidiebedrag: minimaal 25.000,- maximaal 1,5 miljoen

Wat nodig?

- E-Herkenning niveau 2+
- Losse maatregelen: Energieadvies¹⁾, met omschrijving van verduurzaming; onder AGVV aangevuld met NTA8800-energieprestatieberekening
- Integrale verduurzaming: Energieprestatie Maatwerkadvies^{2,3)} .
- Investeringsbegroting
- Planning met einddatum van verduurzamingsmaatregelen
- Adres of kadastrale aanduiding van het vastgoed
- Per maatregel de verwachte CO₂-reductie
- SBI-code en indien van toepassing ANBI-status en/of de rijksmonumentenummer
- Ondernemingen moeten een verklaring invullen bij de aanvraag waaruit blijkt of zij concurreren met ondernemingen in andere EU-lidstaten.

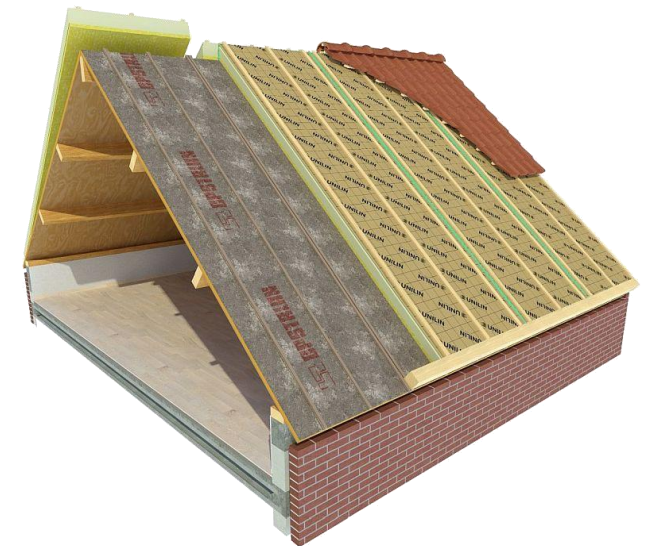
1) Volgens bijlage 1 van de regeling, vakdeskundige, mag maar hoeft niet gecertificeerd te zijn;

2) Gecertificeerde adviseurs en bedrijven BRL9500-MWA-U:
zelfstandige adviseurs: [Zoeken Voor Bedrijven](#)
adviseurs aangesloten bij een koepel: [Zoeken Voor Bedrijven](#)

3) In plaats van het Maatwerkadvies is onder voorwaarden de portefeuille routekaart, aangevuld met het energieadvies ook toegestaan.

Categorie	Maatregel	Bovenlokale onderneming
C.	Thermische schil	AGVV: NTA8800 berekening nodig
C.1	Isolerende beglazing	''
C.2	Isolatie voor dak, gevel en vloer, van bestaande constructies	''
C.3	Kierdichting	''

Categorie	Maatregel	Bovenlokale onderneming
D.	Verwarmen, koelen, ventileren	
D.1	Warmtepomp(boiler) kleiner of gelijk aan 70kW	
D.2	Warmtepomp groter dan 70kW	
D.3	Lucht/lucht warmtepomp groter dan 20kW	
D.4	Luchtdicht maken van bestaande luchtkanalen van luchtverdeelsysteem	AGVV: NTA8800 berekening nodig
D.5	Koude- of warmteterugwinningssysteem uit ventilatielucht	AGVV: NTA8800 berekening nodig
D.6	Luchtbehandelingskast met ingebouwde warmtepomp (niet hybride) voor zwembaden	AGVV: NTA8800 berekening nodig
D.7	Infrarood verwarmingspaneel met bewegingssensor en thermostaat	AGVV: NTA8800 berekening nodig
D.10	Warmteterugwinning uit douchewater	AGVV: NTA8800 berekening nodig

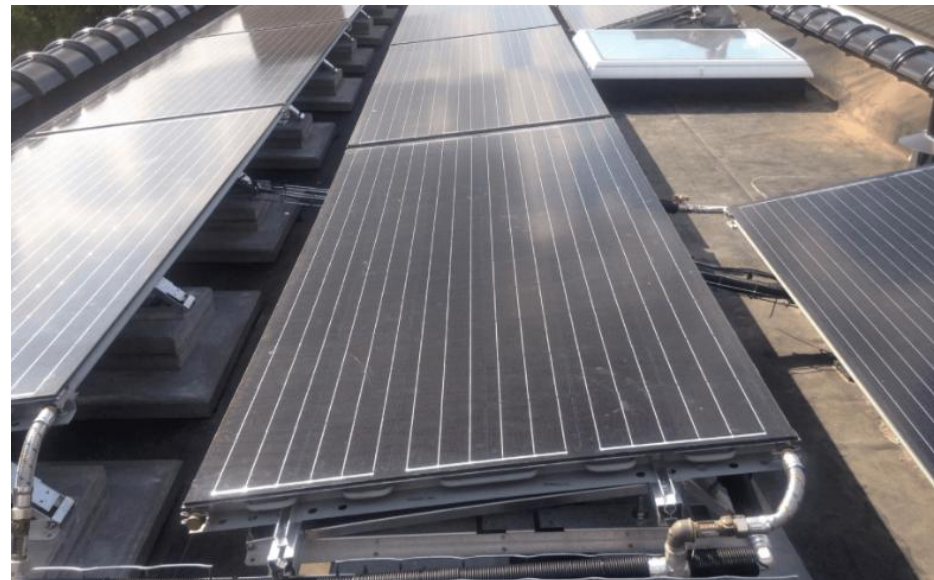
Categorie	Maatregel	Bovenlokale onderneming
E.	Verlichting	
E.1	LED-belichtingssysteem voor podium- of theaterbelichting	AGVV: NTA8800 berekening nodig
E.3	Sportveldverlichting	AGVV: NTA8800 berekening nodig

Categorie	Maatregel	Bovenlokale onderneming
F.	Overige energiebesparing	
F.1	HR-elektromotor	AGVV: NTA8800 berekening nodig

Categorie	Maatregel	Bovenlokale onderneming
H.	Duurzame energie	
H.1	Zonnecollectorsysteem voor verwarmen	
H.2	PV (fotovoltaïsche) of PVT (fotovoltaïsche thermische) panelen	Alleen i.c.m. dakisolatie en/of opslagsysteem. NB. Kleinverbruik aansluiting.
H.3	Energieopslag	
H.4	Aansluiting warmte- of koudenet (BAK kosten)	
H.6	Zonnewarmtecollector voor sportvelden	

PV-panelen: alleen in combi met dakisolatie en/of energieopslag

Categorie	Maatregel	Bovenlokale onderneming
K.	Energielabel	
K.1	Opstellen en registreren energielabel	Subsidie voor energielabel en/of energieadvies kan NIET onder AGVV

Categorie	Maatregel	Bovenlokale onderneming
L.	Monumenten	
L.1	Isolerende beglazing monumentenglas en binnen of buitenvoorzetramen	AGVV: NTA8800 berekening nodig
L.2	Kierdichting	AGVV: NTA8800 berekening nodig
L.3	Isolatie voor gevel, vloer, dak van bestaande constructies	AGVV: NTA8800 berekening nodig
L.4	Bodemisolatie	AGVV: NTA8800 berekening nodig
L.5	Energiezuinig ventilatiesysteem	AGVV: NTA8800 berekening nodig

Aanvragen en aanvragen beheren

- Inloggen in E-Loket via mijn.rvo.nl
- of knop op www.rvo.nl/dumava
- Online formulier:
  - Vanaf 18 mei 2026: concept klaarzetten
  - Vanaf 1 juni 2026 (09:00 uur): aanvraag indienen
  - Sluiting Eloket: 16 oktober 2026, 17:00 uur
- **Voldoende budget! Niet allemaal tegelijk inloggen op maandagmorgen 1 juni 😊**

Inloggen op eLoket

EHerkenning

U bent **ondernemer** en ingeschreven bij KVK. Of u logt in namens een **gemeente**.

Meer informatie leest u op onze pagina [Zaken regelen bij RVO](#).

Lukt het inloggen niet? Ga naar [Hulp bij inloggen](#).

Kies het niveau van het middel waarmee u wilt inloggen.

Inloggen

Inloggen

Na uw aanvraag

Directe vaststelling (subsidie minder dan 25.000,-):

- werkzaamheden opleveren binnen 24 (losse maatregelen) of 36 maanden (integrale verduurzaming) ná beschikking.
- géén afmelding bij RVO nodig.
- eventuele wijzigingen wel doorgeven.

Subsidiebedrag vanaf 25.000,-:

- Voorschot 70% **wordt uitbetaald in januari 2027!**
- werkzaamheden opleveren binnen 24 (losse maatregelen) of 36 maanden (integrale verduurzaming) ná beschikking.
- Vaststelling aanvragen via E-Loket.
- Vaststelling op basis van ondertekende verklaringen en indien van toepassing energielabel.
- Controle door RVO.
- Uitbetaling na verrekenen van restant subsidie (max nog 30%).

Stappenplan DUMAVA

Stap 5 is niet verplicht

DUMAVA-team

- Vanuit de RVO-vestiging in Roermond met 8 collega's
- We zijn goed bereikbaar via:

dumava@rvo.nl

www.rvo.nl/dumava

Openstelling Dumava: 1 juni, 9:00 uur

Flevoziekenhuis
Almere

Duurzaamheidsinitiatieven Dumava

Samenvatting Dumava aanvraag

Omvang:

1 gebouw van 54.662m² (46.738 excl. niet energielabelplichtige delen)

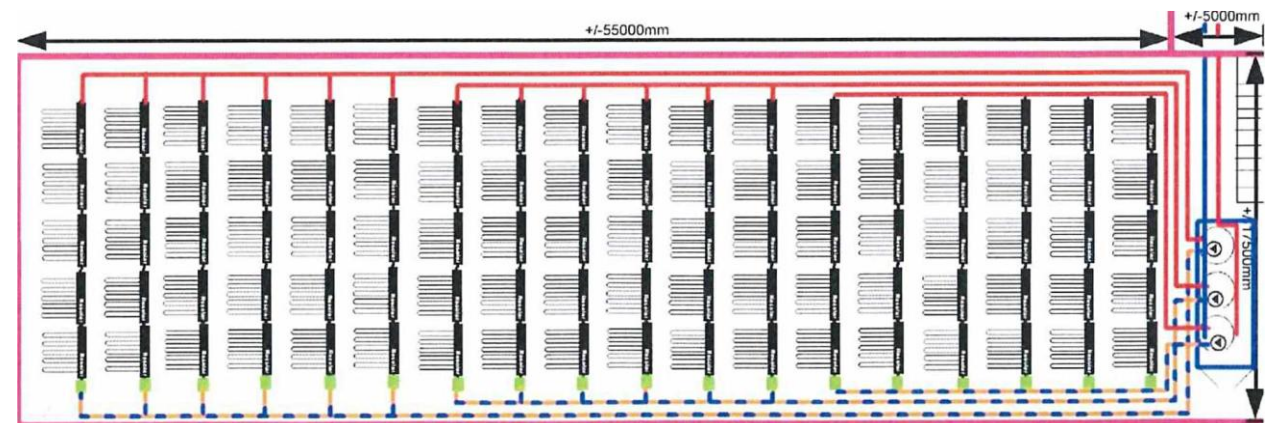
Integrale projectaanvraag met 7 maatregelen om te komen tot:

Label:	van A++ naar A+++++
Gemiddelde TVT:	15,4 jaar (zonder Dumava)
Bespaarde CO₂:	979.080 KG = 28%
Besparing:	€ 300.000 incl. BTW per jaar

1. Heatpipes/zonneboilers dak (W1)

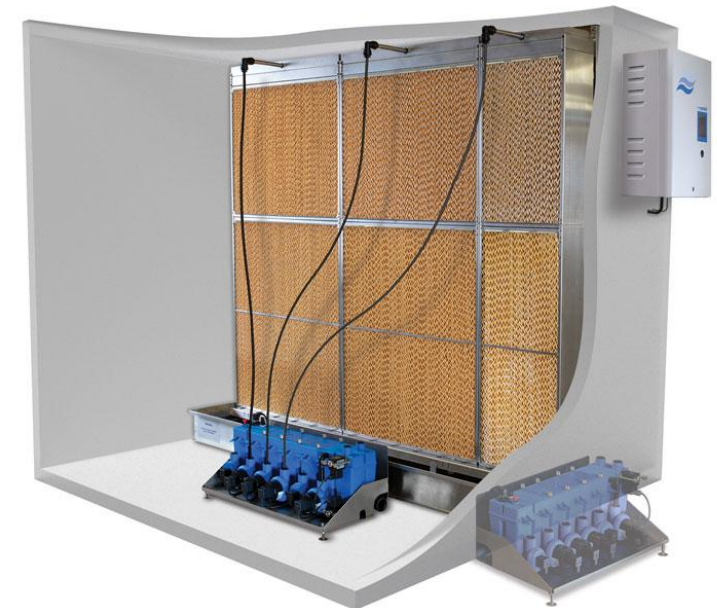
- Doel: duurzaam water (voor)verwarmen t.b.v. warm tapwater
- Hoe: plaatsen van 2.700 heatpipes (3X30 rekken met 30 buizen)
- Voorwaardelijk:** dakbedekking vervangen voor installatie
- Opbrengst: >1.000 Gj=278.000 kW
- Effect CO₂:** reductie van **47.220 kg**
- TVT: < 8 jaar
- Operationeel: oktober 2026

2. Adiabatisch bevochtiging (W2)

- Doel: Flevoziekenhuis van het stoom af (en daarmee tevens van het gas)
- Hoe: ombouw 17x luchtbehandeling van stoom naar verdamping (adiabatisch)
- Waar: alle gebouwdelen
- Voorwaardelijk:** uitbreiden RO installatie/koken & vaatwassen op stoom geëlektrificeerd/legionellavrij
- Opbrengst: 300.000m³ reductie gas (0 op de meter)
- Effect CO₂:** **reductie van 624.000 kg**
- TVT: <8 jaar
- Operationeel: september 2026 t/m juni 2027 (1 per maand)

3. Luchtbehandelingskast vervangen (W3)

- Doel: oudste LBK vernieuwen
- Hoe: Geheel vervangen met adiabatische bevochtiging en warmtewiel voor WTW
- Opbrengst: 16.409m³ reductie gas (stoom) en 352.630 Kwh elektra
- Effect CO₂:** reductie van 149.859 kg
- TVT: < 8 jaar
- Operationeel: juni 2027

4. Beglazing lichtstraat vervangen (B1)

Doel: warmte binnenhouden in winter, zon(UV) buitenhouden in zomer

Hoe: Plaatsen A++ glas met ingebouwde **transparante** PV-panelen

Voorwaardelijk: Glas end of life

Opbrengst: 235.600kW reductie

Effect CO₂: reductie van **107.434 kg**

TVT: <20 jaar

Operationeel: december 2026

5. PV panelen op dak t.b.v. eigen gebruik (E1)

Doel: opwekken van elektra t.b.v. eigen gebruik

Hoe: plaatsen van circa 968 PV-panelen 640wp

Voorwaardelijk: dakbedekking vervangen voor installatie (over lagen met **witte silicone coating**) en **dakrand- en bliksembeveiliging**

Opbrengst: 619.520 kW

Effect CO₂: **reductie van 287.280 kg**

TVT: <7 jaar

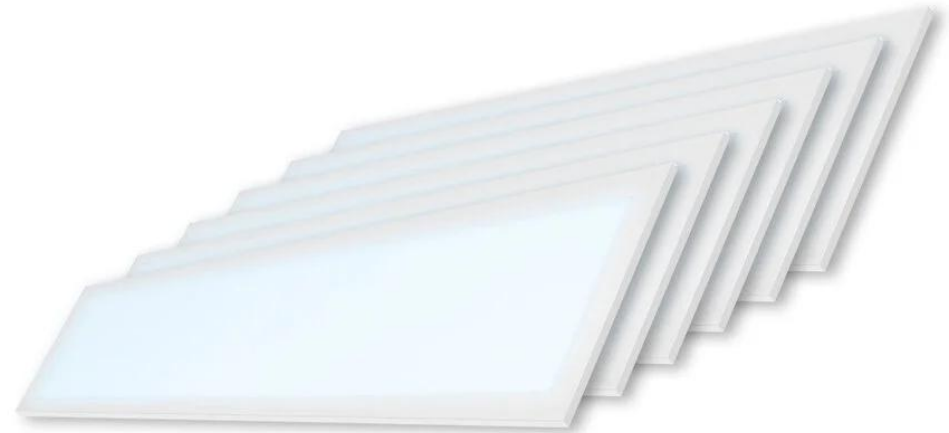
Operationeel: 15 mei 2026

6. Verlichting voor LED vervangen (E2)

Doel:	reduceren van elektraverbruik
Hoe:	Bij end of live LED toepassen
Waar:	Circa 2.400 armaturen (van totaal 6.000 armaturen = 40%)
Opbrengst:	378.469 kW reductie
Effect CO₂:	reductie van 127.442 kg
TVT:	<12 jaar
Operationeel:	eind 2027

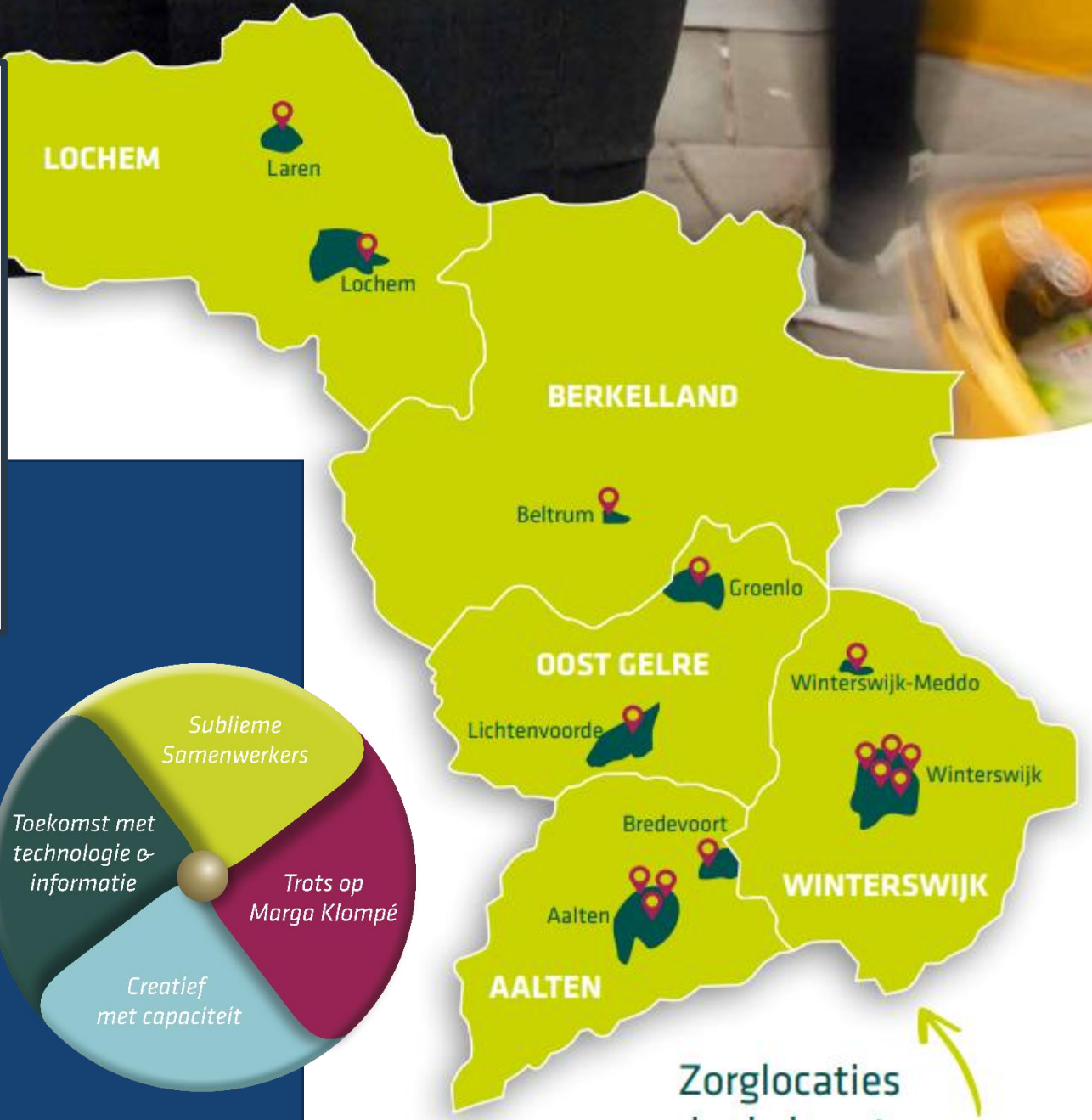

7. PV panelen op dak voor A+++++ (E3)

- Doel: opwekken van elektra t.b.v. eigen gebruik om A+++++ te halen
- Hoe: plaatsen van 500) PV-panelen 640wp
- Voorwaardelijk: dakbedekking vervangen voor installatie en dakrand- en bliksembeveiliging
- Opbrengst: 330.000 kW
- Effect CO₂:** **reductie van 112.280 kg**
- TVT: <7 jaar
- Operationeel: medio juni 2026

2400 medewerkers

980 vrijwilligers

960 bewoners

15 locaties

100.000 m²

Zorglocaties
in de buurt

Pronsweide “All electric” groepswoningen

- DUMAVA aangevraagd oktober 2022
- Deels gehonoreerd
- Werkelijke kosten veel hoger dan raming bij aanvraag
- 145.000 kg CO2 reductie
- 2 warmtepompen per blok
- 250 PV panelen
- Thermische batterij (Phase Change Materials voor opslag/warm water